

Nærings- Og Fiskeridepartementet
Att:
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Svar på høring - etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer i yttergrensene i produksjonsområdeforskriften

1. Innledning

Vi viser til høring av «*Forslag om etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer i yttergrensene i produksjonsområdeforskriften*» datert 2. februar 2022. Det er særlig bedt om tilbakemelding på «*systemet for identifisering og tilrettelegging av areal som helhet samt detaljene i systemet*» og selve tildelingsprosessen. Fiskeridirektoratet mener det er gjort et godt arbeid med rammeverket for et tillatelsesregime for havbruk til havs og kan i stor grad slutte seg til høringsforslaget. Vi har likevel noen innspill.

2. Yttergrensene for produksjonsområdene

Fiskeridirektoratet er enig i at bevaring av produksjonsområdenes integritet taler for å snevre inn grensene i tråd med råd fra Havforskningsinstituttet. Ettersom lusesmitte vil kunne påvirke kystnær produksjon helt ut til 20 – 30 nautiske mil utenfor grunnlinjen (dagens produksjonsområdegrense) taler dette imidlertid for stor varsomhet ved eventuell etablering av havbruk til havs i området mellom de eksisterende og de foreslåtte grensene (området mellom 1 – 8 nm og 20 – 30 nm). Det bør vurderes om dette området skal fungere som en branngate hvor det ikke etableres akvakulturproduksjon.

I forslaget kapittel 9 Endringer i produksjonsområdeforskriften fremgår det:

Kart og angivelse av geografisk område i vedlegg vist til i § 3, erstattes på følgende måte:

- *Område 1: yttergrense 1 nm*
- *Nord for 64° (del av område 5, områdene 7-13): yttergrense 1 nm*
- *Område 2,4 og 5: yttergrense 4 nm*
- *Område 3: yttergrense 8 nm*
- *Sør for 64° (del av område 6): yttergrense 8 nm*

Det ser ut kulepunkt 2 viser til «*del av område 5*» ved en inkurie, og at dette egentlig skal være «*del av område 6*». Det er en tilsvarende feil i delkapittel 3.4 i høringsnotatet.

3. Areal

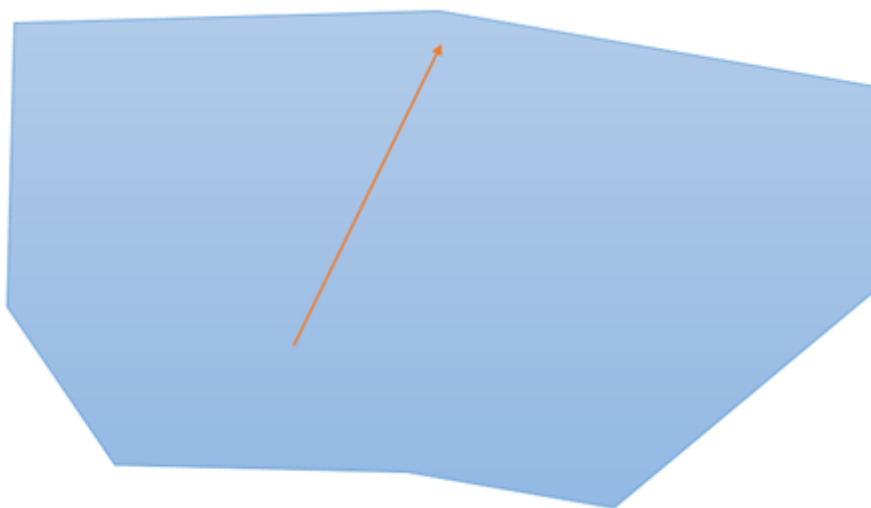
I kapittel 4.6 fremgår det at:

Etter at et havområde er besluttet utlysningsdyktig for havbruk til havs etter § 4-2 annet ledd, vil området deles inn i mindre arealenheter («utlysningsområder»), se § 4-4. Departementet vil være ansvarlig for inndelingen, som blant annet vil angi den maksimale tillatte biomasse som kan tildeles i utlysningsområdet.

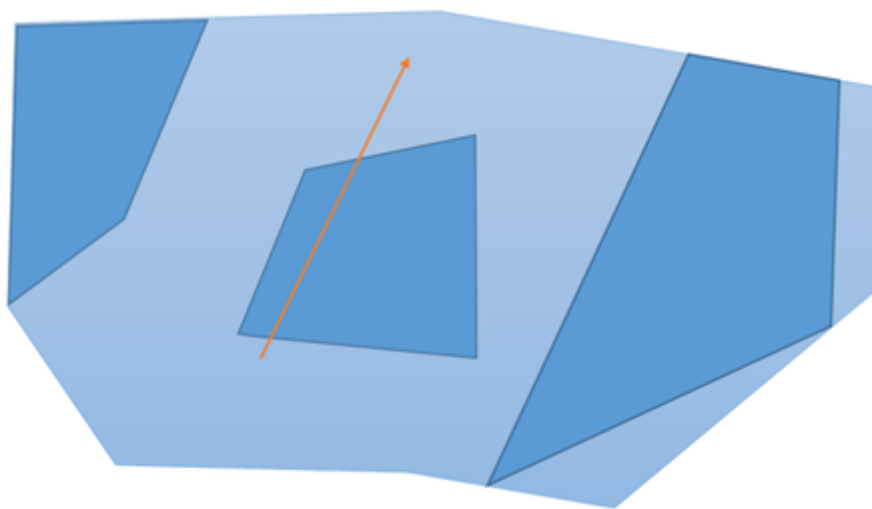
Både inndeling i utlysningsområder og fastsettelse av maksimalt tillatt biomasse innenfor de enkelte områdene vil gjøres med utgangspunkt i resultater fra den offentlige konsekvensvurderingen. Eksempler på hensyn som vil vektlegges i denne vurderingen, er smittespredning, særlig når det gjelder lus, og områdets antatte økologiske bæreevne sett opp mot utslipp fra produksjonen.

Fiskeridirektoratet vil påpeke at smittespredningen, i første rekke nordover, vil kunne få betydning for hvor tett anleggene kan ligge utenfor produksjonsområdene og at dette hensynet bør få betydning både ved inndeling i utlysningsområder og ved fastsettelse av størrelse på tildelt biomasse innenfor et utlysningsområde.

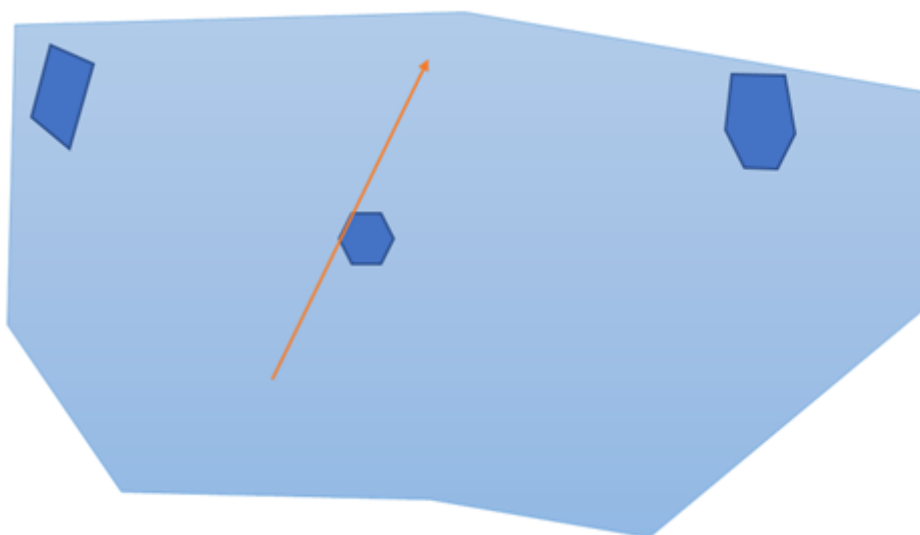
Fiskeridirektoratet ber også departementet vurdere om oppdelingen i utlysningsområder bør legge opp til lokalisering på tvers av hovedstrømretningen. Den konkrete lokaliseringen bør vurderes sett opp mot smittespredning og samlet belastning også ved myndighetenes vurdering av søknad på lokalitet. Fiskeridirektoratet mener likevel at det vil være en fordel om dette hensynet vurderes ved inndeling i utlysningsområder. På denne måten kan man unngå at søknader om lokaliteter innenfor flere utlysningsområder blir konkurrerende i den forstand at lokalitetenes innbyrdes påvirkning innebærer at ikke begge kan klareres.

Figur 1: Illustrasjon av et tenkt HTH-område med en nordgående dominerende strømretning (pilen illustrerer dominerende strømretning)

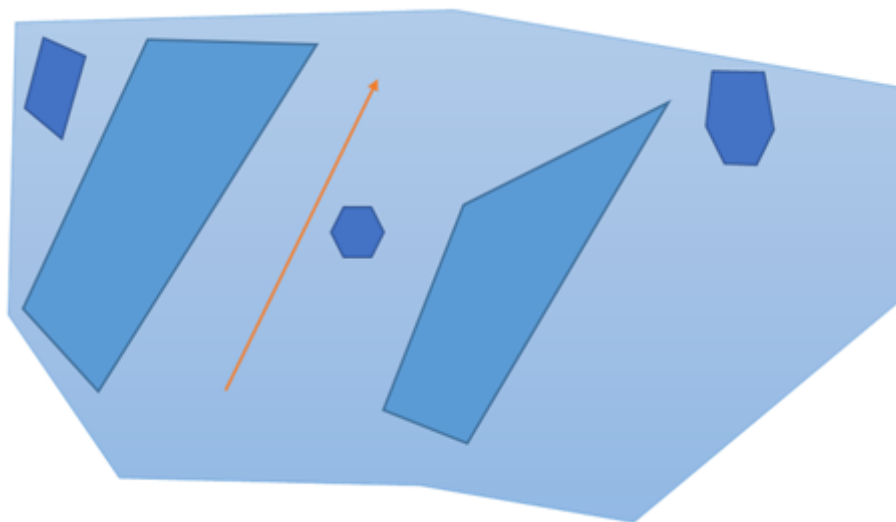
Figur 2: Det samme HTH-området som i figur 1, men her er det opprettet tre utlysningsområder på tvers av den dominerende strømretningen (pilen illustrerer dominerende strømretning)

Figur 3: Det er etablert lokaliteter innenfor utlysningsområdene i figur 2 og utlysningsområdene har opphørt (pilen illustrerer dominerende strømretning)

Fiskeridirektoratet forstår forslaget slik at det kun tildeles én lokalitet/tillatelse innenfor hvert utlysningsområde. Direktoratet støtter dette og er av den oppfatning at det ikke bør åpnes for flere lokaliteter innenfor et mindre areal/utlysningsområde før man får verifisert hvordan luse- og annen sykdomssmitte sprer seg fra anlegg til havs.

Slik vi forstår høringsnotatet vil det kunne opprettes nye utlysningsområder innenfor samme HTH-område ved senere tildelingsrunder. Disse områdene vil være uavhengig av tidligere utlysningsområder.

Figur 4: HTH-område med tre etablerte lokaliteter fra tidligere tildelingsrunde og to nye utlysningsområder (pilen illustrerer dominerende strømretning)

Fiskeridirektoratet legger til grunn at departementet vil initiere tilstrekkelig følgeforskning for å kunne evaluere erfaringene som er kommet gjennom drift i de første havanleggene, før opprettelse av nye utlysningsområder. Forvaltningen vil da kunne ha mer sikker kunnskap om for eksempel smittespredning fra havbruk til havs-anlegg og disse anleggene sin påvirkning på det ytre miljø. Dette vil kunne ha avgjørende betydning for opprettelsen av nye utlysningsområder.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering bør myndighetene avvente å tillate at anlegg plasseres tett før man vet hvordan påvirkningen fra anleggene er. Dette må vurderes i forkant av hver tildelingsrunde og ved vurdering av den konkrete søknaden. Dersom det blir aktuelt å tildele lokaliteter i en slik nærhet av hverandre at produksjonen fra anlegget på en lokalitet vil kunne påvirke en annen lokalitet, kan det være aktuelt å stille særskilte krav til samarbeid.

4. Tildeling av tillatelser

4.1 Samordningsmøte

Forskriftsutkastet § 4-12 gir bestemmelser om særskilt samordningsmøte dersom en sektormyndighet med vedtakskompetanse ser at det kan bli aktuelt å gi avslag på søknaden begrunnet i forvaltningsskjønn.

Fiskeridirektoratet foreslår at det holdes samordningsmøte ved alle søknader om lokalisering til havs. Direktoratet er kjent med at det ofte avholdes tilsvarende møter ved søknad om akvakulturtillatelse på land og mer kompliserte saker langs kysten. En tilsvarende ordning vil være formålstjenlig for å sikre best mulig faktakunnskap og gjensidig læring hos sektormyndighetene.

Vi foreslår at § 4-12 endres slik at det bestemmes at det alltid skal avholdes samordningsmøter.

Forslag til endret § 4-12:

§ 4-12 Samordningsmøte

Fiskeridirektoratet skal etter oversendelse av søknad om tillatelse etter § 4-10 tredje ledd innkalle sektormyndighetene etter § 4-11 første ledd nr. 4 bokstav a – d til samordningsmøte.

Sektormyndighetene skal i forkant av samordningsmøtet gjøre en foreløpig vurdering av om det kan være aktuelt å gi avslag. Dersom et slikt avslag vil være begrunnet i forvaltningsskjønn skal myndigheten i forkant av møtet redegjøre skriftlig for hensynene som kan begrunne avslaget.

Det skal føres møtereferat, som sammen med eventuell redegjørelse etter andre ledd, sendes Nærings- og fiskeridepartementet. Samordningsmøtet kan avholdes digitalt.

4.2 Fleksibilitet

I høringsnotatet foreslås det at en havtillatelse tilknyttes én bestemt lokalitet og at det kun tildeles én tillatelse per lokalitet. Videre foreslås det at en akvakulturtillatelse til havs bare kan benyttes på den konkrete lokaliteten som fremgår av tillatelsen.

Innenfor produksjonsområdene kan en tillatelse til laks, ørret og regnbueørret på selskapsnivå knyttes til flere lokaliteter innenfor et produksjonsområde. I tillegg innebærer biomassetaksreglene i akvakulturdriftsforskriften § 47 flg. at tillatelsesbiomasse kan benyttes uavhengig av lokalitetstilknytning og på tvers av produksjonsområder, dersom vilkårene for dette er oppfylt. Disse reglene gir enkelte oppdrettere stor grad av fleksibilitet ved kystnær akvakulturproduksjon.

Det fremgår eksplisitt av forskriftsforslaget § 4-14 siste ledd at «[a]kvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs kan ikke inngå i felles biomassetak med andre akvakulturtillatelser». Fiskeridirektoratet tolker dette som at havtillatelser verken kan inngå i biomassetak med andre havtillatelser eller produksjonsområdetillatelser, jf. også drøftelsen i høringsnotatet punkt 5.7 og hovedinnholdet i høringsforslaget nr. 12.

Fiskeridirektoratet er enig i at det er hensiktsmessig å legge til rette for et mer oversiktlig tillatelsessystem til havs enn det som gjelder for laks, ørret og regnbueørret innenfor produksjonsområdene i dag. Dersom den maksimalt tillatte biomassen som er gitt i en tillatelse må benyttes på én bestemt lokalitet vil dette kunne gi myndighetene bedre muligheter til å kontrollere at de begrensningene som følger av tillatelsen overholdes. Dette gjelder både avgrensning i biomasse og særskilte vilkår stilt i tillatelsen. Det foreslåtte systemet med én lokalitet per tillatelse tilsvarende regimet for akvakulturtillatelser på land og akvakulturtillatelser til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret.¹

Det følger av akvakulturdriftsforskriften § 47 tredje ledd at «[b]iomassen på en lokalitet skal ikke overstige den maksimalt tillatte biomassen som er klarert for lokaliteten i henhold til tillatelsen.» Dette må også gjelde for havtillatelser.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil også det at tillatelsens avgrensning og lokalitetens avgrensning vurderes i sammenheng, sette myndighetene i stand til å gjøre bedre og mer helhetlige vurderinger. En samlet vurdering av for eksempel miljømessig forsvarlighet, hvor biomasseutvidelsen på selskapsnivå og lokalitetsnivå sees under ett vil sikre at ikke noen av de relevante vurderingstema faller mellom to stoler. I tillegg vil det være en fordel at ansvaret for vurderingene plasseres på en og samme etat.

Fiskeridirektoratet vil også tilføye at dersom tillatelser til havs kun tilknyttes én lokalitet, og lokaliteter til havs kun har én tillatelse tilknyttet seg, vil det sannsynligvis være relativt enkelt å

¹ For tillatelser til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret er det likevel mulig å knytte flere tillatelser til samme lokalitet ettersom tillatelsene har en standard avgrensning på 780 tonn, mens lokaliteter kan klareres for en større biomasse.

legge til rette for at akvakulturinstallasjoner til havs kan registreres sammen med tillatelsen i akvakulturregisteret. Dette kan gjøres etter modell fra utvinningstillatelser i petroleumsregisteret. Registerhjemmel til en tillatelse til havs kan da kunne omfatte rettigheter i installasjonen på lokaliteten. Tilsvarende vil en panterett i tillatelsen kunne omfatte panterett i innehavers rettigheter i installasjonen. Det kan være gode grunner til å tilrettelegge for dette til havs hvor installasjonen kan ha vel så stor verdi som tillatelsen.

4.3 Bortfall av forhåndstilsagn

I henhold til forskriftsutkastet § 4-6 siste ledd bokstav b bortfaller forhåndstilsagnet ved avslag på søknad.

Det kan stilles spørsmål ved om en innehaver av et forhåndstilsagn bør kunne få muligheten til å søke med en annen teknologi dersom aktøren får avslag på den første søknaden. Fiskeridirektoratet finner imidlertid ingen grunn til å oppstille en formell adgang til å søke på nytt, fordi direktoratet forutsetter at det etableres en mer dynamisk søknadsprosess enn hva som er tilfellet i dag. Vi antar at det vil være behov for betydelig dialog mellom innehaver av forhåndstilsagn og myndighetene. Dette vil kunne begrense tilfellene hvor det gis avslag som følge av at søker for eksempel ikke kan dokumentere at teknologien oppfyller kravene i sektorregelverkene.

Selv om dette vil kunne kreve betydelige ressurser hos de involverte myndighetene vurderer Fiskeridirektoratet at det er nødvendig i en tidlig fase av havbruk til havs. Forvaltningen må i tillegg til selve saksbehandlingen påregne å drive en betydelig grad av læring og egenutvikling. Dersom havbruk til havs skal bli en realitet vil det kreve et utstrakt samarbeid mellom næringsaktører og myndigheter. Ansvar for å oppfylles søknadskravene vil likevel måtte ligge hos søker. Myndighetene sin rolle vil være som en aktiv veileder og etter hvert som tilsynsorgan.

4.4 Flytting av fisk fra produksjonsområdene til lokaliteter til havs

Høringsnotatet er tydelig på at det kan flyttes tillatelser fra produksjonsområdene og ut til regimet for havbruk til havs. Det er likevel ikke tydelig beskrevet i hvilken grad levende fisk kan flyttes fra en lokalitet som ligger i et produksjonsområde til en lokalitet til havs (og motsatt). Vi vil anta at det er interesse i næringen for å flytte fisk underveis i en produksjonssyklus, fra en lokalitet i et produksjonsområde og ut til en lokalitet til havs. Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil en slik mulighet innebære både fordeler og ulemper. På den ene siden vil en slik mulighet åpne for en kortere og produksjon kystnært, samtidig som aktøren kan flytte fisken til havs etter at den har vokst seg stor og robust på mer skjermede kystnære lokaliteter. På den andre siden bør flytting av sjøutsatt fisk unngås i størst mulig grad for å redusere risiko for sykdom.

Dersom fisken fritt kan flyttes mellom produksjonsområdene og havbruk til havs-områder kan det innebære at fisken først står på en sjølokalitet innenfor et produksjonsområde, så blir satt ut på en havbruk til havs-lokalitet for å så fraktes inn igjen til en slaktermerd innenfor produksjonsområde. Fiskeridirektoratet vil påpeke at lang transport i brønnbåt kan være både et smitte- og velferdsproblem. Vi er kjent med at SalMar Aker Ocean AS sin Smart Fish Farm legger opp til slakting på anlegget. Selskapet vil dermed ikke ha behov for å frakte levende fisk tilbake inn i produksjonsområdene. En annen løsning kan være slakting i båt.

Vi minner videre om at det er store utfordringer med kontrollen av biomassen på både lokalitets- og selskapsnivå med dagens system. Et nytt tillatelsesregime hvor det åpnes for å flytte inn sjøutsatt fisk bør klart vurdere konsekvensene av dette og se på hvordan dette kan kontrolleres på en hensiktsmessig måte. Når det gjelder det foreslåtte regimet for havbruk til

havs vil dette i alle tilfeller bli mer oversiktlig ettersom tillatelsen og biomassen (kapasiteten) knyttes til en bestemt lokalitet.

4.5 Biomassebonus

I høringsnotatet foreslås det at aktører får doblet sin biomasse dersom disse flytter en tillatelse fra produksjonsområdene og ut til havbruk til havs. Slik høringsnotatet påpeker så er en tillatelse til havbruk til havs tidsavgrenset og det er usikkerhet knyttet til lønnsomheten med havbruk til havs. Videre vil den maksimalt tillatte biomassen på en lokalitet til havs måtte fastsettes som følge av lokalitetsspesifikke vurderinger. Dersom det skulle være vilje til å flytte en tillatelse fra produksjonsområde og ut til havs så er det derfor ikke uten videre gitt at det vil være forsvarlig eller rom for å tilknytte biomassen (kapasiteten) til en lokalitet til havs.

Dersom man skal få en reell flytting av produksjon fra produksjonsområdene og ut til havs, kan det være nødvendig å se på andre incentivordninger. En mulighet kan være at det er et prekvalifiseringsvilkår at aktøren sier ifra seg en viss mengde biomasse i produksjonsområdene for å få tildelt en tillatelse for havbruk til havs. I oppstartsfasen for havbruk til havs kan imidlertid et slikt prekvalifiseringsvilkår være et usikkerhetsmoment som kan avholde potensielle søkere fra å delta i konkurranse/søke, slik at vi antar at et slikt prekvalifiseringsvilkår vil kunne være mer aktuelt ved senere tildelingsrunder.

Andre mulige incentiver kan være at tillatelser til havbruk til havs kan betales med innveksling av en gitt mengde MTB fra produksjonsområdene eller at aktører som forplikter seg til å løse inn MTB fra produksjonsområdet tillatelser gis en fortrinnsrett i konkurransen om etablering av havbruk til havs.

4.6 Overdragelse

Av høringsnotatet fremgår det i punkt 5.9 at departementet har vurdert om det bør gis regler om samtykkekrav ved overdragelse av havtillatelser selskapsandeler o.l. Det fremgår av notatet at samtykkekrav for overdragelse må praktiseres på en lempelig måte. Videre fremgår det at det sentrale i vurderingen av om godkjennelse skal gis, vil være om departementet har rimelig grunn til å tro at erverver vil kunne fortsette driften i medhold av tillatelsen i samsvar med de vesentligste betingelser og vilkår som ligger til grunn for tildelingsvedtaket.

Fiskeridirektoratet er i tvil om ved berettigelsen av et slikt samtykkekrav. Vi vil tro at erverver selv er best egnet til å gjøre vurderingen av om eget selskapet vil kunne oppfylle betingelser for og vilkår i tillatelsen. Det vil imidlertid være opp til myndighetene å stille driftskrav i regelverket og sørge for at forutsetningene som ligger til grunn for tildelingsvedtaket fremgår som tydelige vilkår som kan håndheves i driftsfasen, også etter eierskifte. Vi har vanskelig for å se hvilken ytterligere forutberegnelighet det vil innebære for erverver at myndighetene *også* vurderer selskapet som egnet. Selskapet vil uansett måtte oppfylle alle driftskrav. Fiskeridirektoratet stiller også spørsmål ved om et samtykkekrav kan få betydning for pantsettelsesverdien til tillatelsene.

Dersom departementet likevel skulle komme til at det bør stilles et samtykkekrav mener Fiskeridirektoratet at det er hensiktsmessig at det er Fiskeridirektoratet som gir et slikt samtykke. Det er Fiskeridirektoratet som i henhold til forslaget skal tildele tillatelser. Som tildelings- og tilsynsmyndighet vil direktoratet være fullt ut i stand til å vurdere hvorvidt erverver vil være egnet til å fortsette driften i medhold av tillatelsen.

4.7 Tidsbegrensning

Det følger av høringsnotatet punkt 5.10 at departementet foreslår 25 års varighet for tillatelsene, men åpner for at det kan søkes om økt varighet eksempelvis i perioder på fem år.

Ifølge forskriftsutkastet § 4-16 kan det søkes om «ny tillatelse på samme lokalitet etter reglene i § 4-5 til 4-11.» Slik Fiskeridirektoratet leser forskriftsutkastet vil maksimal varighet for slik «ny tillatelse» være 25 år og ikke 5 år som nevnes i høringsnotatet.

Når det gjelder varigheten på 25 år korresponderer denne med oppgitt levetid for flere av konseptene og konstruksjonene for eksponert havbruk som er tildelt utviklingstillatelser. Fiskeridirektoratet antar likevel at enkelte konsepter for havbruk til havs vil kunne gis en lengre varighet enn 25 år. En mulighet er at det skilles mellom «forlengelse» og «fornyelse», slik at det kan gis kortere forlengelser på for eksempel 5 år, slik som det skisseres i høringsnotatet. En slik forlengelse kan gis etter en begrenset vurdering av blant annet levetidsspørsmålet.

Direktoratet vurderer imidlertid at det også vil være hensiktsmessig at det kan gis ny tillatelse på lokaliteten med samme varighet som den opprinnelige tillatelsen. Dersom innehaver av anlegget skal gjøre utskiftninger for å forlenge levetid kan det føre til at levetiden for anlegget blir forlenget med vesentlig mer enn 5 år. Ved større utskiftninger vil sannsynligvis aktøren ha behov for en langsiktig forutsigbarhet for investeringen.

Også det at § 4-16 legger opp til en vurdering av om vilkårene for tildeling av tillatelse fortsatt er oppfylt ved fornyelse mener Fiskeridirektoratet taler for at det bør kunne gis en ny tillatelse på inntil 25 år. At tillatelsene gis for «inntil» 25 år innebærer at myndighetene også kan gi de nye tillatelsene kortere varighet. Fiskeridirektoratet kan ikke se at noen av de hensynene som i høringsnotatet taler for tidsbegrensning av tillatelsene taler mot at det skal kunne gis en ny tillatelse på inntil 25 år, hvor vilkårene for dette er oppfylt. Det vil også kunne besluttes at det skal betales vederlag for fornyelse. Det bør også vurderes om en slik fornyelse av tillatelsen bør kunne gis på en annen lokalitet, dersom ny kunnskap tilsier at den eksisterende lokaliteten ikke er egnet for videre drift.

5. Øvrige kommentarer til forskriftsutkastet

§ 4-3 første ledd:

- Formuleringen i forslaget: «Før et område kan vedtas utlysningsdyktig etter § 4-2 annet ledd..»
- Vi foreslår: «Før det kan besluttes at et område kan utlyses etter § 4-2 annet ledd..»

§ 4-4

- Formulering i forslaget: «Et område som er vedtatt utlysningsdyktig etter § 4-2 annet ledd...»
- Vi foreslår: Et område som det er besluttet at skal utlyses etter § 4-2 annet ledd...

§ 4-12

- I forskriftsforslaget har det skjedd en feil i nummerering. Det vises i første ledd til vedtaksorgan etter § 4-11 første ledd bokstav d nr. 1 – 4. Slik § 4-11 er utformet i forskriftsforslaget skal henvisningen være til nr. 4 bokstav a – d.
- Vi viser for øvrig til Fiskeridirektoratets forslag om endring av § 4-12 i høringsvaret punkt 4.1 Samordningsmøte.

§ 4-14 første ledd

- Formuleringen i forslaget: «Akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs kan bare benyttes på lokaliteten og anlegget som den er knyttet til..»
- Vi foreslår at det kun brukes entall: «En akvakulturtillatelse for matfisk på en lokalitet til havs kan bare benyttes på lokaliteten og anlegget som den er knyttet til..»

§ 4-15 andre ledd, andre punktum

- Formulering i forslaget: *I vurderingen om endringene er søknadspliktig etter første punktum, skal det bl.a. legges vekt på om endringene kan ha slike virkninger for miljø, dyrevelferd og HMS, at vesentlige forutsetninger som ligger til grunn for tildelingsvedtaket etter § 4- 11, er endret.*
- Forslag: *I vurderingen av om endringene er søknadspliktig etter første punktum, skal det bl.a. legges vekt på om endringene kan ha slike virkninger for miljø, dyrevelferd og HMS, at vesentlige forutsetninger som ligger til grunn for tildelingsvedtaket etter § 4- 11, er endret.*

§ 4-16 siste setning

- Formulering i forslaget: Fiskeridirektoratet kan gi ny tillatelse på samme lokalitet etter reglene i § 4-5 til 4-11.
- Vi legger til grunn at det ikke kreves nytt forhåndstilsagn ved fornyelse av tillatelse: *Fiskeridirektoratet kan gi ny tillatelse på samme lokalitet etter reglene i § 4-5 til 4-11. Det kreves ikke forhåndstilsagn etter § 4-11 første ledd nr 1 ved fornyelse.*

§ 4-17

- Formulering i forslaget: *Det kan kreves vederlag til statskassen for nye tillatelser eller økning i produksjonskapasiteten på eksisterende akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs. Vederlaget fastsettes i den enkelte tildelingsforskrift.*
- Vi legger til grunn at det kan kreves vederlag ved fornyelse av tillatelse og foreslår at dette presiseres. Forslag: *Det kan kreves vederlag til statskassen for nye tillatelser, fornyelse av tillatelser eller økning i produksjonskapasiteten på eksisterende akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs. Vederlaget fastsettes i den enkelte tildelingsforskrift.*

6. Forholdet til driftsregelverket

Det fremgår av høringsnotatet punkt 2.3 at driftsregelverket ikke er omfattet av forslaget, men at det gjøres et regelverksverksarbeid på dette området. Videre fremgår det at det generelle akvakulturregelverket som utgangspunkt også vil komme til anvendelse på havbruk til havs, men at det vil være behov for større eller mindre tilpasninger.

Fiskeridirektoratet finner grunn til å peke på bestemmelser i akvakulturdriftsforskriften hvor det kan være behov for tilpasning til havbruk til havs. Vi mener det vil være av betydning når det fastsettes et tildelingsregelverk å være bevisst på hva som må reguleres gjennom driftsregelverket. Vi merker oss også at selv om høringen ikke gjelder driftsregelverket gjøres en del forutsetninger når det kommer til driftsregelverket, som for eksempel forbud mot samdrift og samlokalisering og forbud mot biomassetak (selv om dette også er en direkte følge av innretningen på tillatelsessystemet). Vi gjør imidlertid oppmerksom på at oversikten ikke er uttømmende og at det vil være behov for en fullstendig gjennomgang av driftsregelverket.

Eksempler på bestemmelser i akvakulturdriftsforskriften som kan måtte tilpasses havbruk til havs:

§ 6 Kompetanse, opplæring mv.

Det må utredes hvilke kompetansekrav som skal gjelde ved havbruk til havs. Å operere store industrielle havinstallasjoner vil trolig kreve annen og mer omfattende kompetanse enn tradisjonelt merdoppdrett innaskjærs.

§ 11 Smittehygiene og smitteforebygging

Det må vurderes hvorvidt bestemmelsene er egnet i første fase av havbruk til havs.

§§ 15a og 15b om bruk av legemidler

Det må vurderes hvorvidt bestemmelsene er egnet i forhold til naturverdiene som identifiseres på angjeldende lokaliteter til havs.

§ 18 Fiske- og ferdselsforbud

Det er forbudt å drive fiske nærmere anlegget enn 100 meter og å ferdes nærmere enn 20 meter. Fiskeridirektoratet antar at det kan være aktuelt å utvide fiske- og ferdselsforbudsonene for havbruk til havs.

§§ 35 og 36 Miljøovervåkning og miljøtiltak

Det må vurderes hvorvidt miljøovervåkingen som er gjeldende innenfor produksjonsområdene er tilstrekkelig, eller om det må tilpasses arealet og størrelses omfanget som havbruk til havs tilrettelegges for. Dette henger videre sammen med § 40 Driftsplan og brakklegging. Det kan videre tenkes at variasjonene i anleggsutforming og teknologi medfører at overvåkingen bør være prosjektspesifikk, med et minimums krav til overvåkingsparametere.

§ 39 Gjenfangst

Fiskeridirektoratet vurderer at effektiv gjenfangst vil være vanskelig i områdene for havbruk til havs. Det bør utredes hvorvidt skadeomfanget som følge av rømming bør begrenses på annen måte, f.eks. gjennom bruk av fisk som ikke kan formere seg.

§ 40 Driftsplan og brakklegging

Det kan være behov for å tilpasse reglene om brakklegging til drift til havs. Når det gjelder brakklegging ut fra miljøhensyn til havs kan det være aktuelt å erstatte regelmessig brakklegging, med brakklegging som følge av at miljøtilstanden har nådd en fastsatt grenseverdi. Det kan likevel være behov for regelmessig brakklegging ut fra smittevern hensyn.

§ 47 flg. om felles biomassetak

Det fremgår av forskriftsforslaget § 4-14 siste ledd at «[a]kvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs kan ikke inngå i felles biomassetak med andre akvakulturtillatelser».

Fiskeridirektoratet tolker dette som at havtillatelser verken kan inngå i biomassetak med andre havtillatelser eller produksjonsområdetillatelser, jf. også drøftelsen i høringsnotatet punkt 5.7 og hovedinnholdet i høringsforslaget nr 12.

Akvakulturdriftsforskriften §§ 47 og 48 gjelder «*summen av biomasse i tillatelser tildelt (..) innenfor et produksjonsområde*». § 48a gjelder tillatt biomasse «*innenfor inntil to tilgrensende produksjonsområder*». Disse bestemmelsene vil etter sin ordlyd uansett ikke komme til anvendelse for havbruk til havs. For sammenhengens skyld anbefaler Fiskeridirektoratet at bestemmelsen om at akvakulturtillatelse på lokalitet til havs ikke kan inngå i felles biomassetak med andre akvakulturtillatelser, også fremgår av akvakulturdriftsforskriften.

Vi viser for øvrig til vår drøftelse vedrørende fleksibilitet og biomassetak under punkt 4.2.

§ 49 Samdrift

At det kun tildeles en tillatelse per lokalitet innebærer at samdrift og samlokalisering er utelukket, jf. forskriftsforslaget § 4-11 andre ledd. Det bør fremgå av akvakulturdriftsforskriften at samdrift ikke er tillatt ved havbruk til havs.

Overvåking og følgeforskning

Fiskeridirektoratet vurderer at det kan være aktuelt å fastsette vilkår om overvåking av hvordan akvakulturdriften til havs påvirker miljøet for å få mer erfaring om effektene ved havbruk til havs. Det kan også være aktuelt å fastsette dette som et generelt driftskrav for denne typen produksjon.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at kravene om overvåking som ilegges oppdretter må være forholdsmessige sett i sammenheng med tillatelsen som gis. Hvis staten vil ha en dokumentasjon av miljøpåvirkning som ikke aktøren kan gjøres ansvarlig for kan det være et offentlig ansvar å få best mulig informasjon om miljøpåvirkning og hvilke fordeler og ulemper slike driftskonsept kan gi. Det kan være aktuelt å kreve at oppdretter medvirker, f.eks. ved å stille installasjon og utstyr til disposisjon i en viss utstrekning.

7. Forskriftsteknisk gjennomgang

Det fremgår ikke tydelig om kapittel 3 også gjelder for havbruk til havs eller om dette kapittelet er forbeholdt akvakultur i sjø innenfor produksjonsområdene. Etter Fiskeridirektoratets vurdering fremstår det som hensiktsmessig at kapittel 3 kun omhandler akvakulturtillatelser innenfor produksjonsområdene. Dette fordi det er foreslått tilsvarende bestemmelser om søknadsbehandling, tildeling og fordeling av tillatelser, tillatt biomasse og vederlag i forslag til nytt kapittel 4, men da rettet særskilt mot havbruk til havs. Fiskeridirektoratet mener imidlertid at det bør fremgå tydelig dersom kapittel 3 kun skal gjelde akvakultur innenfor produksjonsområdene.

Vi foreslår imidlertid at § 3-1 første ledd, første punktum flyttes til § 2-1 første ledd ettersom bestemmelsen om søknadsskjema gjelder samtlige typer akvakulturtillatelser:

§ 2-1. Krav om akvakulturtillatelse

Ingen kan drive akvakultur uten å være innehaver av akvakulturtillatelse som er registrert i akvakulturregisteret. Søknad om akvakulturtillatelse utfylles på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet.

Utenfor én nautisk mil utenfor grunnlinjene kan Fiskeridirektoratet etter søknad gi tillatelse etter denne forskriften.

Dersom bestemmelsen om søknadsskjema flyttes til kapittel 2 kan den også strykes fra § 6-3 og § 7-1.

Vi foreslår at dette gjøres tydelig at kapittel 3 gjelder matfisktillatelser innenfor produksjonsområdene gjennom kapitteletsoverskrift og presisering i bestemmelsene:

Kapittel 3. Akvakulturtillatelse for matfisk i sjø innenfor produksjonsområdene.

§ 3-1. Søknadsbehandling

Søknad om akvakulturtillatelse for matfisk i sjø innenfor produksjonsområdene sendes til og behandles av fylkeskommunen i fylket hvor det søkes om tillatelse eller lokalitetsklarering.

§ 3-2. Tildeling og fordeling av tillatelser

*Departementet vedtar når akvakulturtillatelse for matfisk i sjø innenfor produksjonsområdene skal tildeles, og den geografiske fordelingen av disse.
(..)*

§ 3-3. Tillatt biomasse per akvakulturtillatelse

Akvakulturtillatelse for matfisk i sjø innenfor produksjonsområdene skal avgrenses kapasitetsmessig i maksimalt tillatt biomasse som kan stå i sjøen i medhold av tillatelsen, jf. som kan stå i sjøen i medhold av tillatelsen, jf. forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 47. Første punktum gjør ikke inngrep i reglene for biomassefleksibilitet etter akvakulturdriftsforskriften §§ 47 til 49.

§ 3-4 Vederlag

Vederlag for tillatelse innenfor produksjonsområdene fastsettes i forskrift for den enkelte runde for tildeling eller vekst.

Vederlaget skal betales innen nærmere fastsatt frist. Tilsagn om tillatelse på selskapsnivå bortfaller dersom vederlaget ikke er betalt innen fristen.

Dersom tilsagn om tillatelse på selskapsnivå omgjøres i forbindelse med klage eller etter forvaltningens eget tiltak, refunderes søkers vederlag (..)

Når det gjelder den foreslåtte presiseringen «på selskapsnivå» kan ikke Fiskeridirektoratet se at dette tilfører bestemmelsen noe. Det finnes ikke tilsagn «på lokalitetsnivå», som kunne tenkes å være motstykke. Videre utelukker ikke akvakulturloven eller laksetildelingsforskriften at tilsagn kan innehas av privatpersoner. I et slikt tilfelle vil «tilsagn om tillatelse på selskapsnivå» være misvisende. Tilsvarende i §§ 8-8 og 9-1.

Når det gjelder § 8-8 foreslår Fiskeridirektoratet også at tittelen endres for å bedre gjenspeile innholdet i bestemmelsen. Denne bestemmelsen kan eventuelt slås sammen med §§ 8-4 og 8-6:

§ 8-8 Særlige bestemmelser om lokaliteter for tillatelser til særlige formål

Det kan knyttes maksimalt fire lokaliteter til en akvakulturtillatelse til visning og én lokalitet til akvakulturtillatelse til slaktermerd og akvakulturtillatelse til fiskepark.

Ved søknad om ny klarering av lokalitet for tillatelser til særlige formål skal Fiskeridirektoratet forelegges søknaden for å ta stilling til om ny klarering er i samsvar med tilsagnet om produksjonskapasitet på selskapsnivå tillatelse som er gitt etter reglene i kapittel 6.

§ 8-10. Melding ved lokalisering av flere tillatelser på samme lokalitet

Ved lokalisering av flere tillatelser til akvakultur av matfisk som innehas av samme person og som ikke innebærer utvidelse av klarert biomasse på lokaliteten og lokalitetsstørrelse, skal det sendes melding til fylkeskommunen. Søknad om endring av driftsplan skal etter akvakulturdriftsforskriften § 40 ~~skal~~ sendes til Fiskeridirektoratet sammen med kopi av meldingen. Det er ikke tillatt å sette ut fisk på lokaliteten knyttet til den nye tillatelsen før innehaver av tillatelsen har mottatt endret tillatelse i tråd med meldingen og godkjenning av driftsplan.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- Og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

Oslo

